

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АКТАНЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
МЭСЭДЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ
ЖИТӘКЧЕСЕ
423753, Мәсәде авылы,
Нефтяников ур., 18нче йорт
Тел. 3-44-49.
e-mail: akt.masad.akt@yandex.ru

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
РУКОВОДИТЕЛЬ
МАСАДИНСКОГО СЕЛЬСКОГО
ИСПОЛНИТЕЛЬНОГО КОМИТЕТА
АКТАНЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
423753, деревня Масады,
ул. Нефтяников, дом 18,
тел. 3-44-49.
e-mail: akt.masad.akt@yandex.ru

09.02.2022 ел

№ 6

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

**2022-2024 елларга Актаныш муниципаль районы авыл жирлегендә кече
һәм урта эшмәкәрлекне үстерү программасы турында**

Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру максатларында, «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ санлы Федераль законны, Татарстан Республикасының 2010 елның 21 гыйнварындагы Законын үтәү йөзеннән, "Татарстан Республикасында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында" Татарстан Республикасы законы N 7-ТРЗ Мәсәде авыл жирлеге башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. "2022-2024 елларга Актаныш муниципаль районы Мәсәде авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү" максатчан программасын 1 нче санлы кушымта нигезендә расларга.
2. Өлеге карарны Актаныш муниципаль районының рәсми сайтында <http://Aktanysh.tatarstan.ru>. һәм Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмати порталында бастырып чыгарырга.
3. Өлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Мәсәде авыл жирлеге
башкарма комитет житәкчесе

Мингазетдинова Ф.Р.

Мәсәде авыл җирлеге
башкарма комитеты
09.02.2022 елгы
№ 6 санлы карарына
1 нче санлы кушымта

Актаныш муниципаль районы Мәсәде авыл җирлеге буенча кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү программасы

Программаның исеме:	«Актаныш муниципаль районы Мәсәде авыл җирлеге буенча кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү программасы»
Программаның Заказчысы:	Актаныш муниципаль районы Мәсәде авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаның заказчысы:	Мәсәде авыл җирлеге башкарма комитеты Актаныш муниципаль районы "Мәсәде авыл җирлеге" муниципаль берәмлеге башлығы
Программаның нигезе:	«Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ санлы Федераль закон һәм 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы Законы "Татарстан Республикасында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында"
Программаның максатлары:	- Мәсәде авыл җирлеге буенча кече һәм урта бизнесны үстерү өчен оптималь шартлар тудыру; -кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү хисабына җирлек халкының икътисади күтәрелеш һәм мәшгульлеге проблемаларын хәл итү;
Программаның бурычлары	1.Мәсәде авыл җирлеге буенча кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итү инфраструктурасын үстерү; 2.Кече һәм урта бизнестан барлык дәрәжәдәге бюджетларга салым керемнәрен арттыру; 3.Кече һәм урта эшмәкәрлекнең инвестицион активлығын арттыру. 4.Җир мөнәсәбәтләрен камилләштерү һәм җир базарын үстерү; 5.Минималь хезмәт хақы күләмен минималь куллану бюджеты күләменнән ким булмаган күләмдә тәэмин итү; 6. Коммуникацияләр системасын үстерү бизнес-хакимият-жәмгыять; 7.Халыкны эш белән тәэмин итү өлкәсендә районның баланслы икътисади сәясәтен исәпкә алып, эшсез халыкны кече һәм урта бизнес өлкәсенә җәлеп итү өчен өстәмә стимуллар булдыру;

	8.Кече һәм урта бизнес өлкәсендә мәшгульләрне социаль яклау белән тәэмин итү. 9. Халыкның тормыш шартларын яхшыртуда кече һәм урта бизнесның ролен арттыру.
Чараларны тормышка ашыру сроклары	2022-2024 еллар

Программа бүлекләре:

1. Мәсәде авыл җирлеге буенча кече һәм урта эшмәкәрлекнең торышын анализлау.
2. Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү проблемалары һәм аларны программа методлары белән хәл итү кирәклеген нигезләү.
3. Программаның социаль-икътисади нәтижелелегенә көтелгән бәя.
4. Эшмәкәрлек эшчәнлегенең өстенлекле төрләре.
5. Программаның төп чаралары эшләнгән юнәлешләр
6. Программаны тормышка ашыру механизмы.
7. Мәсәде авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү программасының төп чаралары.

1. Мәсәде авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекнең торышын анализлау

Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү хужалык итүнең базар системасының аерылгысыз элементы булып тора. Базар икътисады алга киткән илләрдә кече эшмәкәрлек дәүләт икътисадының нигезе, хужалык үсеше этәргече булып тора, чөнки бу теләсә кайсы җәмгыятьнең эшлекле торышының иң динамик һәм сыгылмалы формасы.

Хужалык итүнең базар системасы шартларында кече һәм урта эшкүарлыкның аерым ролен түбәндәге факторлар билгели:

үз торышын мөстәкыйль тәэмин итүче һәм лаеклы тормыш дәрәжәсен тәэмин итүче һәм граждандык җәмгыятенә тотрыкландыручы сәяси кече булып торучы урта сыйныф өлешен арттыру;

кече һәм урта эшкүарлык секторында яңа эш урыннары булдыру өчен зур потенциал булу, җәмгыятьтә эшсезлек дәрәжәсен һәм социаль киеренкелекне киметү;

халыкның төп массасының иҗтимагый психологиясен һәм тормыш ориентирларын үзгәртү;

кече һәм урта эшмәкәрлекнең сыгылмалы һәм тиз арада җитештерү структурасын үзгәртеп кору, яңа технологияләр һәм фәнни эшләнмәләр булдыру һәм куллану.

Шуңа бәйле рәвештә Татарстан Республикасы Актаныш районы Мәсәде авыл җирлеге буенча кече эшмәкәрлекне үстерү программасын эшләү һәм гамәлгә ашыру зарурлыгы туа.

Өлеге программа «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ санлы Федераль закон һәм «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә эшләнгән.

Безнең жирлектә бүген бизнесны актив үстерү өчен барлык ресурслар да бар, ул Россия Федерациясе Хөкүмәтенең, Татарстан Республикасының һәм жирле үзидарә органнарының максатчан сәясәте аркасында көчәя бара. Актаныш муниципаль районы Мәсәде авыл жирлегә.

Кече эшмәкәрлек 01.01.2022 түбәндәге күрсәткечләр белән характерлана:

№ т/б	Күрсәткеч атамасы	Үлчәү берәмлекләре	2020 елга хисап	2021 елга хисап	2022г елга хисап
1	Мәсәде авыл жирлегә буенча теркәлгән кече предприятиеләр саны	берәм.			
2	Алардан:				
	Авыл хужалыгы	берәм.			
	Сәүдә һәм жәмәгать туклануы	берәм.			
3	Шәхси эшмәкәрләр буларак теркәлгән физик затлар саны	кеше			
	кече предприятиеләр	берәм.			
	юридик зат оештырмыйча физик затлар	берәм.			
4	Кече предприятиеләр буенча (тышкы яраштыручылардан башка) хезмәткәрләренең исемлек буенча уртача саны	кеше			
	шул исәптән, икътисад тармаклары буенча:				
	Авыл хужалыгы	кеше			
	Сәүдә һәм жәмәгать туклануы	кеше			
5	Кече предприятиеләр хезмәткәрләренә исәпләнгән хезмәт хакы фонды (тышкы яраштыручылардан)	мең сум			
6	Кече предприятиеләр хезмәткәрләренең уртача хезмәт хакы	мең сум			

Таблицада китерелгән мәгълүматлардан күренгәнчә, төп күрсәткечләренең динамикасы тотрыклы уңай динамикага ия. Шулай итеп, 2020-2022 елларда кече предприятиеләр саны артмаган, эшчеләр саны ___% арткан, хезмәт хакы _____ тапкыр арткан.

2. Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү проблемалары һәм аларны программа методлары белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Хәзерге вакытта кече эшмәкәрлек Мәсәде авыл җирлегендә шактый ныклы позициялар алып баруга карамастан, кайбер проблемалар элеккечә хәл ителмәгән килеш кала.

Җирлеккә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары эшчәнлеген тоткарлаучы факторлар булып торалар:

-инвестицион ресурслардан файдалану кыен, кредит ресурсларынан авыр файдалану фонунда үз финанс чараларының җитмәве;

-кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының гамәлдәге законнардагы үзгәрешләр турында тиешле дәрәжәдә хәбәрдар булмавы, административ киртәләр һәм эшқуарлык эшчәнлеген башкарганда хакимият органнарының төгәл регламентлары булмау;

Эшмәкәрлек эшчәнлеген субъектлары тарафыннан карарлар кабул итүне һәм тормышка ашыруны таләп итә торган проблемалар булып тора:

-кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының зур булмаган социаль җаваплылыгы;

Булган каршылыкларны җиңеп чыгу һәм Мәсәде авыл җирлегендә кече һәм урта эшқуарлыкның алга таба үсеше мөгълүмати, мөгариф, консультация, финанс юнәлешләрендә комплекслы һәм адреслы ярдәм күрсәтү, эшлекле элементләр һәм кооперацияне җайга салу, шулай ук эшмәкәрләргә күмәк ихтыяҗ туарга мөмкин булган башка аспектларда ярдәм күрсәтү юлы белән урыннарда аны үстерү өчен уңайлы шартлар тудыру буенча максатчан эш нигезендә генә мөмкин. Программа билгеләнгән максатларга ирешү өчен хакимиятнең җирле органнары, шулай ук дөүләтнеке булмаган оешмалар тырышлыгын берләштерергә һәм оптимальләштерергә мөмкинлек биречәк.

Программаның социаль-икътисади нәтижәләгән бәяләү

Программа Мәсәде авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне алга таба үстерү өчен уңай шартлар тудыруга юнәлтелгән чаралар комплексын үз эченә ала.

Программаның үтәлеше ярдәм итөчөк:

- җирлекнең икътисади һәм социаль тотрыклылыгының иң мөһим элементларынан берсе буларак, кече һәм урта эшмәкәрлек эшчәнлеген һәм булдыруны стимуллаштыручы уңайлы икътисади мохит формалаштыру;

- кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү темпларын арттыру, эшчәнлек өлкәләрен киңәйтү һәм кече һәм урта предприятиеләрне икътисади ныгыту;

- эш белән тәэмин итүнең өстәмә мөмкинлекләре барлыкка килү, кече һәм урта эшмәкәрлектә эшлөүче хезмәткәрләрнең хезмәт хакын арттыру;

- товар базарын көндәшлеккә сәләтле продукция һәм җирле җитештерү хезмәтләре белән баету;

4 . Эшмәкәрлек эшчәнлегенә өстенлекле төрләр.

Авыл җирлеге халкының тормыш-көнқурешен яхшыртуга юнәлдерелгән тотрыклы икътисади үсешне тәэмин итү максатыннан, эшмәкәрлек эшчәнлегенә өстенлекле төрләр билгеләнде:

- авыл хуҗалыгы продукциясе җитештерү;

- халыкка көнқуреш хезмәте күрсәтү;

-социаль хезмәт күрсәтү өлкәсе;

5. Программаның төп чаралары эшләнгән юнәлешләр

1.Кече һәм урта эшқуарлыкны нәтижәле үстерү өчен хоқуқый базаны камилләштерү һәм административ киртәләргә киметү.

2. Кече һәм урта эшмәкәрлеккә мәғлүмати-консультацион ярдәм күрсәтү.
3. Мәсәде авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлек турында уңай имиджын һәм уңай жәмәгатьчелек фикерен формалаштыру.
4. Кече һәм урта эшмәкәрлек өчен квалификацияле кадрлар өзерләү.
5. Яшыләрнең һәм эшсезләрнең эшмәкәрлек инициативасын хуплау һәм стимуллаштыру.
6. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары, шулай ук кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары арасында һакимият органнары белән партнерлык мөнәсәбәтләре урнаштыруга булышлык күрсәтү.

6. Программаны тормышка ашыру механизмы

Программа белән идарә итү	Мәсәде авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаны финанслау	Бюджеттан тыш чыганаclar, кече һәм урта бизнес субъектларының үз акчалары Мәсәде авыл җирлеге
Программаны төп эшләүчеләре	Мәсәде авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаның үтөлешен контрольдә тоту	Мәсәде авыл җирлеге Советы

Актаныш муниципаль районы Мәсәде авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлек үсеш программасының төп чаралары

№	Чаралар исемлеге	Нәтижә	Финанслау чыганагы
1	2	3	4
1. Кече эшмәкәрлекне нәтижәле үстерү өчен хокукый базаны камилләштерү һәм административ киртәләрне киметү			
1	Эшмәкәрлек өлкәсендә норматив-хокукый база булдыру	Кече эшқуарлыкка ярдәм итү буенча нәтижәле оештыру һәм башка чаралар үткөрү	Финанслан мыйча
2	Кече эшмәкәрлекне үстерүгә комачаулаучы административ киртәләрне бетерү. Контроль-рөхсәт практикасын оптимальләштерү юлы белән дәүләт, кулланучылар һәм эшқуарлар мөнфөгәтләрән яраштыруны тәэмин итү	Соратып алына торган документларның тулы исемлеген һәм аларны һәр этапта, шул исәптән һәр этапта карауның конкрет срокларын күрсәтеп, район хезмәтләре эшчәнлегенең төгәл, ачык регламентын булдыру: җир кишәрлекләрен милеккә (арендага) рәсмиләштерү, тезелеш һәм реконструкция өчен проект	Финанслан мыйча

		документларын карау, элмә такталарга һәм реклама мәгълүматларына рәхсәтләр рәсмиләштерү, биналарны торак булмаган торактан күчерү, биналарны үзгәртеп планлаштыруга рәхсәтләр рәсмиләштерү һ. б.	
3	Коррупциягә каршы көрәшкә юнәлдерелгән чараларны камилләштерү турында тәкъдимнәр әзерләү	Коррупциягә каршы көрәш, бизнесны алып баруның этик дәрәжәсен күтөрү, кече эшкуарлык субъектларының хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклау	Финанслан мыйча
2. Эшкуарлыкны инновацион үстерү (инфраструктураны үстерү, инновацион потенциалны гамәлгә ашыру, яшьләрне инновацион процесска жәлеп итү)			
1	Яшьләрне эшкуарлыкка жәлеп итүгә ярдәм итүче чаралар комплексын уздыру, шул исәптән укыту, мәгълүмат белән тәэмин итү.	Яшьләрне эшмәкәрлек эшчәнлегенә жәлеп итү. Яшь белгечләрне эшкә урнаштыру мәсьәләсен өлешчә хәл итү	ТР бюджеты
3. Кече эшмәкәрлек субъектларына финанс-кредит һәм мөлкәт ярдәме күрсәтү			
1	Кече эшмәкәрлек субъектларына дөүләт ярдәме кысаларында чараларны гамәлгә ашыруда федераль һәм республика дөүләт хакимияте структураларына ярдәм күрсәтү.	Эшкуарлыкны үстерүгә юнәлдерелгән федераль һәм республика программаларында катнашучы кече эшмәкәрлек субъектлары санын арттыру	Финанслан мыйча
2	Кече эшкуарлык субъектларына инвестицион проектларны гамәлгә ашыру өчен инвесторлар эзләүдә ярдәм итү	Кече эшкуарлык субъектларының потенциал инвесторлар белән үзара хезмәттәшлеген оештыру, кече эшкуарлык субъектларының инвестицион проектларын гамәлгә ашыру өчен банк финанславын һәм шәхси капиталын жәлеп итү	Финанслан мыйча
3	Актаныш муниципаль районы икътисадының өстенлекле юнәлешләрен үстерү максатларында Мәсәде авыл жирлегендә кече эшмәкәрлек субъектларына жир кишәрлекләре, торак булмаган биналар белән тәэмин итүдә булышлык күрсәтү	Шөһәр икътисадының өстенлекле юнәлешләрен үстерү максатларында, кече предприятиеләрне жир кишәрлекләре, торак булмаган сәүдә һәм житештерү биналары белән тәэмин итү, эшмәкәрләрнең районда үткәрелә торган тендерлар, аукционнар турында хәбәрдарлыгын арттыру	Финанслан мыйча
4	Кече эшмәкәрлек субъектларын муниципаль заказны үтәүгә кызыксындыру һәм жәлеп итү	Кече эшкуарлык субъектларын муниципаль заказлар буенча конкурсларда һәм аукционнарда катнашуга кызыксындыру һәм жәлеп итү	Финанслан мыйча
4. Кече эшкуарлыкка мәгълүмати-консультация ярдәме			

1	Районда кече эшмәкәрлеккә ярдәм һәм аны үстерү өлкәсендә үткәрелә торган чараларга мәгълүмати ярдәм күрсәтү.	Кече һәм урта бизнес вәкилләренең алдынгы эш тәҗрибәсен системалаштыру һәм тарату.	Финанслан мыйча
2	Кече эшмәкәрлек субъектлары, районның җирле үзидарә органнары катнашында "түгәрәк" өстәлләр, семинарлар, конференцияләр үткөрү;	Кече эшқуарлык субъектларының һәм җирле үзидарә органнарының үзара хезмәттәшлеген җайга салу, эшқуарлыкны үстерүнең актуаль мәсьәләләрен яктырту һәм аларны хәл итү турында уртақ тәкъдимнәр.	Финанслан мыйча
5. Эшмәкәрнең уңай имиджын һәм кече эшмәкәрлек турында уңай җәмәгатьчелек фикерен формалаштыру			
1	Кече эшмәкәрлек субъектларын Татарстан Республикасы һәм Россия Федерациясе территориясендә үткәрелә торган күргәзмәләрдә, ярминкәләрдә, конкурсларда катнашуға җәлеп итү	Эшқуарлыкка ярдәм итү, эшқуарлык эшчәнлегенең иң яхшы субъектлары эшенең алдынгы тәҗрибәсен тарату, кече һәм урта бизнесның ролен һәм әһәмиятен пропагандалау	Финанслан мыйча
6. Кече эшмәкәрлек өчен квалификацияле кадрлар әзерләү			
1	Белем бирү программаларын, шул исәптән квалификация күтәрү, бер тапкыр лекцияләр, стажировка, семинарлар үткөрү	Эшмәкәрләрнең белемләгән арттыру	Финанслан мыйча
2	Законнар үзгәрүгә бәйле рәвештә кече эшқуарлык мәсьәләләре буенча гамәли семинарлар уздыру	Кече эшқуарлык субъектларына сәүдә, көнкүреш һәм башка хезмәтләр күрсәткәндә хокук бозуларны булдырмау максатларында законнардагы үзгәрешләр турында хәбәр итү	Финанслан мыйча
3	Эшқуарларга социаль-хезмәт мөнәсәбәтләре, хезмәтне саклау мәсьәләләре буенча методик һәм гамәли ярдәм күрсәтү	Хезмәт законнары өлкәсендә эшмәкәрлек структураларының белем дәрәжәсен күтәрү	Финанслан мыйча
7. Яшьләрнең һәм эшсезләрнең эшмәкәрлек инициативасын хуплау һәм стимуллаштыру			
1	Эшқуарлык эшчәнлеген субъектларының югары уку йортлары һәм мәшгульлек үзәкләре белән үзара хезмәттәшлеген оештыру	Яшьләрнең эшмәкәрлек эшчәнлеген стимуллаштыру, эшкә урнашу проблемалары белән очрашкан гражданның мәшгульлегенә булышлык күрсәтү	Финанслан мыйча
2	Эшмәкәрлек эшчәнлеген нигезләре буенча шәхси консультацияләр үткөрү	Бизнес алып бару нигезләре турында хокукый грамоталылыкны һәм хәбәрдарлыкны арттыру	Финанслан мыйча
3	Яңа эш башлаучы эшмәкәрләргә ярдәм итү чаралары - Лизинг-Грант	Үз бизнесыңны булдыруда яшьләрнең эшмәкәрлек инициативасын хуплау	ТР бюджеты
8. ТКХ өлкәсендә эшмәкәрлеккә үстерүне стимуллаштыру			

1	ТКХ өлкөсөндө кадрлар өзерлөү	Кадрларның, шул исәптөн ТКХ өлкөсөндө үз эшчөнлеген гамәлгә ашыручы эшмәкәрләрнең квалификациясен күтөрү	Финанслан мыйча
---	-------------------------------	--	-----------------